

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Nostra de subsistentia opinio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

diuinitus : & hoc omnino falsum est, vt ex sequentibus apparebit.

13 Postremo alij docent, effectum formalem eius entitatis incompletæ esse reddere naturam substantialem etiam diuinitus incommunicabilem alteri substantiæ, quæ non sit naturale complementum illius : quo sit, inquirunt, vt natura nequeat etiam diuinitus terminari simul propria propria substantiâ, & alienâ : quia aliâs propria substantia tali naturæ effectum suum formalem non tribueret. Deinde etiam colligunt, tres personas diuinas ne diuinitus assumere potuisse eandem naturam humanam : quia cum prior persona redderet naturam incommunicabilem cuius alteri substantiæ præternaturali : certè secundæ, & tertiæ personæ eam incommunicabilem efficeret. Verum in primis quorsum natura Angelica haberet entitatem aliquam completam, per quam sit etiam diuinitus inuisibilis alteri naturæ Angelicæ : nonnè sufficit, quod vna per seipsam sit naturaliter inuisibilis alteri? aut præter hanc repugnantiam naturalem, quæ alterius repugnantia essentialis superaddita necessitas, aut vtilitas esse potest? equidem natura non habet entitatem vllam incompletam, per quam reddatur diuinitus incommunicabilis iis accidentibus, quæ eius naturale complementum nec sunt, nec esse possunt : an enim, cum intellectus humanus ad visionem Dei, verbi, gratia eleuatur, eo ipso formam aliquam sibi connaturalem amittit : aut, cum voluntas ad amorem beatificum euehitur, quidquam naturæ suæ consentaneæ deperdit? aut cum homo ad gratiam creatoris attollitur, præter peccatum habituale, quod nihil actu existens in homine est, aliquid aliud ei deperit? Certè cum natura ad dona supernaturalia effertur, quæ ei naturalia sunt, non amittuntur, sed potius perficiuntur, & oppositum, vel aduersariorum arbitrio ridiculum est : cur ergo natura sortitur entitatem, formamve vllam, per quam reddatur diuinitus incommunicabilis cuius substantiæ, quæ non sit naturale complementum illius?

14 Quod autem atinet ad corollaria, quæ ex præsentis capite legitime deducuntur, vel ex eorum falsitate falsitas sententiæ colligi potest. Primum hac ratione refello, quia non magis complet substantia naturam, quam forma substantialis materiam : at non repugnat eandem materiam affici duplici forma substantiali, propriâ videlicet, & extraneâ; vt si materia cœlestis formam cœlestem, & sublunarem susciperet, ergo etiam non repugnabit eandem naturam affici substantiâ propriâ, & alienâ; vbi substantia ad modum formæ entitas incompleta sit. Deinde natura diuina simul, & semel triplici substantia completur : cur ergo repugnet, naturam creatam duplici substantiâ, propriâ, & alienâ simul completi? Quod enim substantiæ diuinæ connaturales sint; id vero de substantia propriâ, & aliena alicuius naturæ creatæ dici nequeat? hoc inquam, rationem disparerem non reddit : quemadmodum enim naturaliter repugnat, materiam affici duplici formâ, aliâ propriâ, & aliâ alienâ; ita similiter repugnat naturaliter materiam simul affici forma duplici : quarum alterutra seorsim ab alia ei propriâ, & connaturalis esset : ergo etiam quemadmodum non repugnat, eandem naturam duas, vel tres substantias connaturales simul terminare; ita similiter non repugnabit, eandem naturam terminare duplicem, vel triplicem substantiam : quarum aliqua, non omnes, connaturales sint. Posterius etiam corollarium hac ratione refello : natura diuina quamuis summè completa sit, vltius compleri potest per tres substantias easque sibi connaturales : ergo à fortiori natura ali-

qua creata de se incompleta compleri potest per tres substantias diuinas supernaturaliter. Deinde, quemadmodum forma substantialis est actus incompletus materiæ; ita etiam substantia totius naturæ iuxta aduersarios : at materia diuinitus suscipere potest plures formas substantiales sibi minimè connaturales, verbi gratia materia sublunaris formam solis, & formam lunæ, alteriusve syderis : ergo etiam natura plures substantias diuinas extraneas sibi, præsertim quia, vt ait Augustinus epist. 3. ad Volusianum, in hoc mysterio tota ratio facti est potentia facientis. Quod autem de iis corollariis non iuxta aduersariorum sententiam, quatenus hucusque argumentati sumus, sed absolute, & iuxta veriorem doctrinam sentiendum sit, mox videbimus.

CAPVT III.

Nostri de subsistentia opinio.

15 CVM de natura, & substantia compositi substantialis libro 2. Physicæ tractatu 10. capite 2. & 3. sermo nobis esset, fusè explicauimus, quatenus substantia, siue hypostasis in substantia completa singulari completa consistat, & quatenus à natura interdum distinguatur, videlicet cum partibus physicis constet : interdum vero à natura non distinguatur, videlicet cum simplex est, & partium expers. Ibidemque pro virili exposuimus, quousque nostra sententia ab exosa, & exoleta Durandi dissideat : & argumenta contra eam omnia enodauius. Modò verò actum non egero, si eandem sententiam iterum proponam, atque iterum denudè confirmem : vt nihil eorum prætermittam, quæ de substantia communiter disceptari solent. Quapropter sic arguo : cum perpexum, & dubiosum valde sit, an substantia sit in composito substantiali vna tantum pro vnitæ totius, an multiplex pro multiplicitate partium; & rursus an sit res, vel modus; ac deinde, an natura humana propria, & aliena substantia terminari possit; ac demum, an tres personæ diuinæ eandem naturam humanam assumere potuerint? Nihil horum in oppositis sententiis commodè explicari potest : omnia verò in nostra sententia faciem, ac dilucidam explanationem habent : nostra ergo sententia reliquis anteferenda. Quod nostra sententia difficultates has exoluat, ex eo perspicuum est, quia cum substantia iuxta nos sit totum illud completum, quod ex partibus simul sumptis, & vnitæ resilit; ex iisdem vero partibus non nisi vnicum totum resiliere possit, plane constat in composito vnicam tantum substantiam esse posse. Hinc etiam constat, eandem naturam humanam simul terminari non posse propriâ substantiâ, & alienâ, aut etiam triplici substantiâ diuinâ : quia aliâs ex eadem natura humana, siue ex iisdem partibus duplex, vel triplex totum resultaret; vel certè aliquid quod duplicis, vel triplicis totius vicem gereret, eique æquialeret. Rursus cum substantia sit substantia singularis completa, aut partium expers, aut ex partibus coalescens, certè res absoluta non esse non poterit : qua enim ratione modulus essendi esse potest id, quod est ipsum esse completum, & substantiale?

Quantum verò negotium hæc difficultates aduersariorum nō paucis facessant, quā potuero breuitate, & claritate proponam? propolitis nimirum iis, quæ aduersarij

aduersarij vtrōque citroque opponunt, & minimè exponunt. Quod namque ait P. Vasquez 1. p. disp. 125. cap. 4. & 3. p. disp. 32. subsistentiam totius vnica, & simplicem esse, non verò in duas partes diuiduam. Primò, quia si darentur in composito substantiali duæ subsistentiæ partiales; quæuis pars per eam, quæ sibi peculiaris est, formaliter subsisteret: at hoc falsum est: cum enim subsistere sit esse per se, & nulla pars compositi per se esse possit; tum quia quæuis est in toto, tum etiam quæuis alteri communicatur; sanè vtroque nomine nulla pars compositi sistere in se, siue subsistere poterit. Secundò ab inconuenienti: quia aliàs in homine duæ semipersonalitates admitti deberent: & anima rationalis semipersona esset, quod ridiculum est. Hoc, inquam, quod disputat P. Vasquez admodum solidum non est. Ad primum respondeo, rem esse in toto, siue communicari alicui parti optinè coheret cum hoc, quod est eam subsistere, vt subsistentia in præsentia vsurpatur: siquidem Verbum diuinum subsistit, & tamen est in Christo veluti in toto; & humanitati veluti parti talis compositi communicatur, vt communius Theolog. docent cum Augustino lib. 13. de Trinitate cap. 17. ibi: *quandoquidem sic Deo coniungi potuit humana natura, vt ex duobus substantiis fieret vna persona.* Idem argumentum fieri potest in quavis continui parte, quæ etsi in toto continuo sit, & alteri parti continuæ communicetur, proprie tamen subsistit, cum ens essentialiter completum sit. Ad secundum argumentum respondeo concessâ sequelâ, & negatâ absurditate consequentis. Primò, quia, iuxta P. Vasquez, anima rationalis separata à corpore gaudet subsistentia peculiari, per eamque proprie subsistit: videat igitur, an semipersona dicenda sit. Secundò, quia semis nihil aliud est quàm dimidia cuiusque rei pars: vnde semipersona dimidia personæ pars erit: at subsistentia illa vnica, & simplex, quam concedit P. Vasquez, non est integra persona hominis, cum hæc naturam humanam, & eiusmodi subsistentiam includat: ergo dimidia tantum personæ humanæ pars, atque aded semipersona erit.

17 Quod autem docet P. Suarez disp. 34. Metaphys. sect. 5. subsistentiam totius non esse vnica, & simplicem, sed in duas partiales diuiduam. Primò, quia creatio terminatur ad rem subsistentem: at quæuis pars hominis prout condistincta ab alia creatur: ergo & subsistit. Secundò quia quæuis pars compositi materialis, aquæ v.g. prout condistincta ab alia habet subsistentiam partialem: ergo & quæuis pars compositi essentialis. Consequentia videtur perspicua: quia vbi partes integrales aquæ omnino similes, & homogeneæ, proprias tamen, & partiales subsistentias fortiantur; non est, tur id ipsum non dicatur de partibus essentialibus, quæ multò magis dissimiles sunt. Antecedēs verò suadetur: quia cum subsistentia totius integralis corporea, & materialis sit, in partes integrales, & extēsas necessariò diuidua erit: vnde quæuis pars eius compositi propriam subsistentiā habebit, & quidem aliàs eadem simplex, & indiuisibilis subsistentia totius maris æquor substantialiter complebitur: tam longè latēque diffundit eandem indiuisibilem entitatē incredibile est. Ceterum hoc etiam, quod P. Suarez disputat, maioris momenti non est. Ad primum respondeo: creatio terminatur ad rem subsistentem per ipsam creationem: haud aliter ac cognitio dicitur terminari ad obiectum, quod tale sit, non independentē à cognitione, sed per ipsam formaliter: vnde quæuis pars hominis propriam, ac peculiarem subsistentiam sibi vendicat, si subsistentia fusè accipiat pro actione creatiua, fecus verò si pro suppositualitate pressius vsurpetur. Ad secundum respondeo: quæuis

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

pars aquæ formaliter aqua est, atque adeo suppositū: cum ergo suppositum formaliter subsistentiam includat, certè quæuis pars aquæ prout condistincta ab alia integrali propriam & peculiarem subsistentiam sibi vendicat: at quæuis pars essentialis v.g. suppositum non est, vt omnes supponunt, vnde non erit, cur prout condistincta ab alia propriam, & peculiarem subsistentiam sibi arroget.

18 Rursus quod Caietanus, Ferrara, Herrera, Hurtado & alij docent, subsistentiam esse rem absolutam, & non modum. Primò quia modus est essentialis determinatio vnus rei ad aliā: qua ratione vnio vnū extremum ad aliud determinat: at subsistentia est vltimum complementum naturæ eam ad aliud minimè determinans: quodnam enim illud aliud esse potest. Secundò, quia subsistentia Verbi naturam humanam subsistentem denominat, quin per se ipsam ei vniatur, eiusve modus sit: cur ergo subsistentia creata naturam humanam subsistere non faciat, quin eius modus sit, eiue per seipsam vniatur? Tertio, quia si subsistentia creata non esset res absoluta, sicut Verbum, sed modus: eius effectum formalem supplere non posset subsistentia Verbi: at eum supplet. ceterum hoc quod aduersarij nuper citati disputant, parum, aut nihil habet roboris: quicquid enim sit, an de conceptu modi sit, vt vnū ad aliud determinet; quod fortassis falsum esse inferius constabit: Ad secundum respondeo: quemadmodum subsistentia Verbi denominat naturam humanam subsistentem, absque eo, quod ab illa in genere causæ materialis dependeat, & absque eo, quod per illam intrinsecè perficiatur, quin tamen inde inferri possit, ac debeat, subsistentiam creatam non pendere in genere causæ materialis à materia, ab eave intrinsecè non perfici: ita similiter quod subsistentia Verbi sit res absoluta, & nō modus, modalitatem subsistentiæ creatæ neutiquam adimet. Ad tertium respondeo vti subsistentia verbi humanitatem sanctam denominat, effectumque formalem gratiæ supplet, quin forma accidentalitatis naturæ humanæ sit, sicuti gratia, & quin creata sit sicuti gratia, ita similiter esto non sit modus, sicuti subsistentia creata, modus est: eius effectum formalem supplere, & humanitatem subsistentem denominare poterit.

19 Præterea quod P. Suarez, & Vasquez vbi supra docent, subsistentiam esse modum, & non rem absolutam, Primò, quia non sunt multiplicandæ entitates sine vrgenti necessitate: at nulla est necessitas distinctionis realis absolutæ inter subsistentiam & naturam: aliunde verò eā admittā plures quidem entitates in rerum natura adstruuntur, quàm si subsistentia modus sit: natura enim subsistens per subsistentiam absolutam complectitur naturam, subsistentiam, & vniōem ab ambabus distinctam: ceterum subsistens per subsistentiam modalem solū complectitur naturam, & subsistentiam, & nihil amplius. Secundò, quia iuxta hanc sententiam rectè intelligitur quatenus diuisio substantiæ corporeæ in materiam, formam, & compositum ab Aristotele, & reliquis Philosophis admittā: supposito etiam mysterio Incarnationis tanquam idonea, & adæquata admitti, ac defendi possit: cum enim subsistentia sit dumtaxat modus materiæ, & formæ, aut, si mauis, compositi, non vero res absoluta ab iis omnino distincta, ad alterutrum ex tribus illis membris reduci, & sub eo comprehendendi poterit: haud secus ac vnio, quia modus est sub ea diuisione comprehenditur, tametsi nec materia, nec forma, nec compositum sit. Verum hæc facile conuelli possunt: quod enim ad prius argumentum attinet, pari ratione gratiam habitualement non qualitatē absolutam,

absolutam, sed modum esse ab aduersariis concludi posset: ita enim pauciores essent entitates in rerum natura: deinde sicuti non sunt multiplicandæ entitates sine necessitate, ita similiter non est adstruenda sine necessitate connexio essentialis vnius rei cum alia: aliàs materia posset asseri essentialiter connexa cum aliqua forma substantiali, & ne diuinitus ab ea separabilis; quod tamen vel ipsi aduersarij falsum esse censent: at nulla est necessitas connexionis essentialis naturæ cum substantia: igitur ea adstruenda non est: quod si substantia modus naturæ esset, haud dubiè adstrueretur. Quid? quod, hi qui prius sententiam tenent, necessitatem aliquam pluralitatis entitatum cum realitate absoluta substantiæ coniunctæ, argumentis suis conuicisse sibi videntur.

20 Ad posterius verò argumentum responderi potest: quemadmodum qui prætermisso accidenti ens in communi in substantiam creatam, & increatam disseccaret legibus exactæ diuisionis minimè staret, quamuis accidens modus quidam essendi sit; & propterea non tam ens, quàm entis ens à Philosophis appellatur: & rursus, quemadmodum qui prætermissa duratione, vocatione, aliisque modis, accidens in communi in quantitatem, & qualitatem diffunderet, leges adæquatæ, & exactæ diuisionis minimè impleteret, quantumlibet duratio, vocatione, aliique modi tales sint respectu quantitatis, & qualitatis: pari ratione diuisio substantiæ corporeæ in materiam, formam & compositum adæquata & exacta non erit quantumlibet substantia, quæ prætermittitur, modus quidam compositi vel eius partium sit, nec hoc sufficiet ut in ea diuisione comprehensa intelligatur. Idem argumentum confici potest in compositione continua ab eaque ad compositionem essentialem hunc in modum ratiocinari licet; qui assereret continuum solum constare ex partibus proportionalibus quaua versus diuiduis, & puncta lineam ac superficies omitteret, his procul dubio corpus continuum malè explicaret. Et tamen iuxta P. Suares & plures aduersariorum puncta & linea ac superficies sunt modi partium: modalitas ergo substantiæ non exculat eos, qui prætermisissâ substantiâ in diuisione substantiæ, dumtaxat materiæ, formæ, & compositi mentionem faciunt. Quod autem in ea diuisione quodammodo comprehendatur vnio, quæ tamen nec materia, nec forma, nec compositum est, videlicet quoniam est eorum modus; falsum est ut quod maxime, quia non ideo eiusmodi diuisio comprehendit implicite vnionem quia hæc est modus eorum membrorum diuidentium, aliàs etiam comprehenderet vocationem, durationem simileque modos: sed quia compositum vel intrinsecè & essentialiter includit vnionem seu compositionem, vel certè quia expressè vnionem connotat: itaque ut sine ea etiam diuinitus reperiri nequeat: hæc autem ratio non militat in substantia, quam natura expressè non connotat, & sine qua vbi compositum non sit, natura diuinitus conseruari potest.

21 Quod ad vltimam difficultatem initio propositam attinet: nimirum cur natura creata multiplici personalitate terminari non possit, quàm impares ei explicandæ aduersarij sint, superius cap. præcedenti ostensum manet; multoque minus ab his explicari potest, quatenus natura creata absque omni substantia ne miraculose quidem conseruari possit: quod tamen in nostris principiis facillimum explicari est: cum enim partes hominis simul sumptæ, & vnitæ absque toto diuinitus esse nequeant, nullà certè ratione conseruari poterunt absque substantia, quæ

in eiusmodi toto tota consistit. Prætermisissis ergo his occasione eorum, quæ nuper polita sunt, communem Neotericorum sententiam impugnare, ac nostram propugnare libet. Quocirca sic argumentor.

22 Partes hominis, verbi gratia sunt duæ tantum, videlicet materia, & forma: at si daretur eiusmodi substantia incompleta, quàm plures Neoterici tuerentur, non duæ, sed tres forent: nempe materia, forma, ac substantia: ergo, &c. Maior est omnium Philosophorum, ac Theologorum, eamque perspicuè tradit Augustinus de spiritu, & anima cap. 4. aut Hugo Victor, vel quicumque eius operis author est: ex duabus, inquit, substantiis constat homo, anima, & carne. Id ipsum etiam docent Athanasius in symbolo. Aristoteles 2. de anima cap. 1. alijque, quos congerere necesse non est. Minor autè probatur: quod est de intrinsecò, & essentiali conceptu hominis eius pars necessariò est, vel certè totus homo: at substantia est de intrinsecò, & essentiali conceptu hominis; natura enim secundum se, & seorsim à substantia homo non est, ut ex mysterio Incarnationis constat: cum ergo non sit totus homo, iuxta aduersarios, opus est, ut in partem saltem hominis eam admittant. Quod autem huic argumento responderi potest substantiam, eo quod modus sit, non censerì partem hominis: haud aliter ac vnio inter partes hominis: non connumeratur: hoc, inquam supra impugnatum manet. Quod autem alij respondent, hominem non physicè, sed metaphysicè ex substantia componi, lusus vocabulorum est: cum enim substantia realiter distinguatur à materia, & forma; & seclusa omni operatione intellectus cum iis hominem constituat; quæ ratio esse potest, quominus hominem physicè constituat, ac proinde non solum substantia, verum etiam natura partialis euadat.

23 Ad hæc fieri nequit, ut vna materia duplicem formam substantialem capiat: vel ut vna forma substantialis sit subiectum connaturale alterius formæ substantialis: at vtrumque sequitur, si substantia sit entitas quadam incompleta: ergo &c. Sequelam probò: nam substantia eo ipso, quod sit entitas incompleta naturam pro posteriori complens, nequit non esse forma substantialis: ergo materia simul cum anima rationali substantiam recipiens duplicis formæ substantialis receptiua erit: & rursus anima rationalis substantiam vel sibi peculiarem, vel materiæ communem recipiens, formam aliquam substantialem recipiet. Antecedens suaderetur, quia iuxta aduersarios omnes substantia illa incompleta generatur: ergo producit dependenter à subiecto: cum ergo solius formæ sit esse in subiecto; & forma, ac subiectum correlatiua sint, profecto substantia forma non esse non poterit: ac forma accidentalis non est: ergo substantialis. Rursus si substantia illa incompleta forma substantialis naturæ non esset; maxime quia eius purus terminus esset: haud aliter ac linea puncto superficies linea, & corpus superficie terminatur, ut Caietanus; & alij aduersarij philosophantur: at hoc est falsum: id circo enim punctum est purus terminus lineæ, non vero eius forma, quia non penetratur cum linea, nec in illa recipitur: alias quidem esset in loco diuisibili, quem linea occupat: idemque de hac respectu superficie, & de hac respectu corporis dicendum est: at substantia est intimè penetrata cum naturâ, & in illa recipitur. Equidem si verbis ita ludere fas est, nullo argumento is impugnari poterit, qui omnes formas substantiales de medio tollat, omnesque actus, quibus substantialiter

ter materia perficitur, eius non formas, sed terminos intrinsecos appellat.

24

Hactenus explicuimus, quid Auctores communiter de substantia sentiant, nostramque etiam de ea sententiam in Physica traditam recolimus, quam si quis amplecti recuset, ac distinctionem naturæ à substantia indistinctionem totius à partibus reuocare nolit, poterit is substantiam in actione creatura rei collocare, præsertim cum personalitates diuinæ in originibus, siue actionibus ad intra proculdubio consistant. Animaduertendum tamen primum est, actionem creaturam non cuiuscunque termini, sed solius substantiæ completæ substantiam, siue supposititalitatem dicendam esse: quocirca actio creatura accidentis, aut etiam animi rationalis erit substantia, & non supposititalitas, aut personalitas: actio vero creatura substantiæ completæ irrationalis erit substantia, & supposititalitas, non vero personalitas: ac tandem actio creatura substantiæ completæ rationalis erit substantia, supposititalitas, ac personalitas. Animaduertendum est secundò, substantiam dicendam esse actionem creaturam, quæ sit productiua rei, non solum independentem à subiecto causalitatis materialis, in quo intrinsecè recipiatur, verumetiam independentem à subiecto totalitatis, siue à composito; quod intrinsecè constituitur, & in quo intrinsecè perficiatur: quapropter natura humana Christi, siue eius corpus, & anima propria substantia non subsistunt, quia Christum intrinsecè componunt, & in eo intrinsecè perficiuntur: Verbum autem è contrariò non obstante vnione hypostatica, & ante illam per se subsistit: quia licet Christum intrinsecè componat, ea tamen compositione minimè perficitur: eius enim infinitas perfectionis accessionem sustinet. Animaduertendum est tertio, substantiam non esse creationem actiuam in volitione Dei efficaci sitam: tum, quia aliàs non solum humanitas Christi, verumetiam quæuis alia natura per aliquid diuinum subsisteret: tum etiam, quia aliàs per denominationem extrinsecam homines essemus: sola ergo creatio passiuæ termino intrinseca, eique superaddita naturam subsistentem, ac personatam denominabit. Ne vero in negationes Scoticas, quibus expediti sumus, iterum impediatur, cauendum vltimò est, actionem creaturam intrinsecè, & essentialiter talem esse, nec extrinsecè tantum ac vi alicuius negationis adiunctæ ab actione generatiua differre: quod tamen alibi à me impugnatum sit, si tamen substantia substantia singularis completa esse nequeat, facta quidem hac hypothesi, verissimum est; illudque libertas forsan actioni liberæ essentialis, & necessitas explicandæ substantiæ apprimè persuadeat. Postquam hanc meam de identitate substantiæ creatæ cum actione creatura sententiam meditatus essem, prodit statim in lucem eximium opus Sapientissimi Patris Bernardi de mysterio Incarnationis: vbi disputatione 12. sectione 1. §. 2. & 3. collocat etiam in actione creatura substantiam. Quamuis autem, paulò aliter ac ipse, creationem, & eius à substantia indistinctionem explicet; ac bene est, quod in principali puncto opinionis ambo, & quidem re inuicem non communicata, conuenerimus.

TRACTATUS IV.

De predicamento quantitatis.

CAPVT I.

Aliorum de conceptu quantitatis sententia premittuntur.

QUOPLURES Thomistæ cum B. Thomæ opusc. 52. tuentur, essentiam quantitatis consistere in eo, quòd sit mensura: immeritò tamen, quia cum definitur ab iis quantitas mensura, vel sensus est, esse mensuram alterius quantitatis, vel esse mensuram substantiæ, seu materiæ, cui iuxta hos auctores quantitas inhæret: at in vtroque sensu definitio est falsa, aut certe parum idonea: in primo quidem, quia nulla res commodè definitur per ordinem ad aliud eiusdem rationis: quamquam enim homo sit generatius alterius hominis, ineptè tamen per eam potentiam definiretur, nec nisi per respectum ad connotata diuersæ rationis, ac speciei, sentiones videlicet, ac discursus aptè, & ad rem accommodatè definitur in hunc modum, homo est animal rationale. Cuius ratio à priori est, quia nec directè, nec indirectè definitum ingredi potest definitio rem; aliàs hæc illo clarior, ac dilucidior non esset. Secundus etiam sensus haud magis quadrat, quia quantitas non mensurat, nec facit innotescere perfectionem materiæ secundum se: materia enim maioris, aut minoris perfectionis eidem quantitati indifferenter subesse potest; haud secus ac è contrariò quantitas perfectior, vel imperfectior, aliæve formæ inæquales eidem materiæ inesse possunt: quantæ ergo perfectionis sit materia ex quantitate, cui subest, venari non possumus. Quod si asseras, quantitatem esse mensuram materiæ, non quod eius perfectionem, sed quod eius molem, & magnitudinem innotescere faciat, id quidem nihil dictum est: quia in mole, & magnitudine materiæ eius quantitas quidditatiuè clauditur: quare per quantitatem innotescere magnitudinem materiæ, non est, materiam secundum se, & penes suam substantiam, sed ipsam quantitatem per seipsam innotescere, sui que ipsius mensuram esse; quo iam nec sententia, nec posterior eius sensus defenditur, sed potius deferitur.

Alij Thomistæ cum Capreolo in 2. dist. 3. artic. 1. & 3. ac Soncinæ 5. metaphys. quæst. 19. tuentur, quantitatem esse, quæ materiæ à se realiter distinctæ partes integrales tribuit, quæve efficit, vt partes materiæ in potentia tantum distinctæ actu distinguantur. Verum in primis hæc quantitas vnitur realiter materiæ A & non materiæ B ergo pro priori naturæ ad eam vnionem datur hæc, & illa materia: aliàs hæc potius, quàm illa eius vnionis terminus esse non posset. ergo materia antecedenter ad quantitatem, & independentem ab illa veram aliquam distinctionem partium sibi vendicat. Rursus, materia distinguitur realiter à quantitate: at non per aliquid ab vtraque distinctum realiter: ergo etiam vna pars materiæ ab alia realiter distingui poterit, & non per quantitatem vtrique realiter superadditam. Consequentia videntur sine discrimine. Antecedens est aduersariorum, & vel ex eo constat: quia aliàs sequeretur processus in infinitum, vt sæpè in simili probatum manet. Nec valet, si in hunc modum argu-